

МРЉУБИША АНТОНИЈЕВИЋ, ПОМОЋНИК МИНИСТРА ПРОСВЕТЕ
ЗА УЧЕНИЧКИ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД И ИНВЕСТИЦИЈЕ

У сусрет квалитетном
образовању за све

Стране 2-3

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА „ПЕДАГОШКА
ИСТРАЖИВАЊА И ШКОЛСКА ПРАКСА“

Изазови и дилеме
лидера у образовању

Страна 5

УТИЦАЈ ДИГИТАЛНИХ НАСТАВНИХ СРЕДСТАВА НА
КВАЛИТЕТ НЕПОСРЕДНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ У НАСТАВИ

Наставници,
попустите кочнице!

Страна 6

ТИМ СРПСКИХ СТУДЕНАТА „ДРУМСКА СТРЕЛА“
УЧЕСНИК НА ПРЕСТИЖНИЈИХ СВЕТСКИХ ТАКМИЧЕЊА

Конструисали
пет модела болида

Страна 9

ОБРАЗОВАЊЕ У СВЕТУ У 2015.

Економска криза посебно погодила учитеље и наставнике

Организација за економску сарадњу и развој (OECD) крајем новембра објавила је свој редовни годишни извештај „Све о образовању (2015)“ (Education at a Glance) који за креаторе образовних политика представља драгоцену, готово енциклопедијску збирку статистичких података о образовном сектору у 46 земаља. Публикација, наиме, истражује квалитет исхода учења, образовне политике и друштвене контексте који одређују те исходе, као и шире приватне и друштвене благодети које доноси инвестирање у образовање. Извештај пре свега садржи статистичку образовну слику о 34 земље чланице OECD, али и о Аргентини, Бразилу, Кини, Колумбији, Костарики, Индији, Индонезији, Латвији, Литванији, Русији, Саудијској Арабији, Јужној Африци. Последњих година у њему се појављују и подаци прибављени из других земаља, земаља учесница међународног PISA тестирања средњошколца, међу којима је и Србија.

У сизице Извештаја, који иначе садржи бројне показатеље, аутори посебно указују на статистичке доказе који потврђују да образовање доноси бројне бенефите и појединцу и друштву, али да оно и даље „болује“ од разних врста неједнакости, као и да је јавно инвести-

рање у образовни сектор значајно опало у великом броју OECD земаља, погађајући пре свега наставни кадар.

У просеку, више од 80 одсто одраслих са универзитетским образовањем успешно се запошљава, у поређењу са око 70 одсто особа са четворогодишњим средњошколским образовањем, и мање од 60 одсто оних који су завршили двогодишње или трогодишње средње школе. Високо образовани запослени, такође, просечно зарађују чак око 60 одсто више од особа са средњошколским образовањем, при чему они са

Нови извештај OECD о образовању у развијеном делу светла појврђује да образовање обезбеђује бројне ђредносћи и ђојединцу и друшћву, али да оно и даље „болује“ од разних врсћа неједнакосћи. Јавно инвестћирање у образовни секћор ђочешћком геценије је ојало у великом броју земаља, шћо је ђосебно ђојодило насћавни кадар

завршеним мастер студијама зарађују и двоструко више. Статистика је утврдила и да високообразовани људи имају 23 одсто више шансе да се нађу међу 25 одсто најбоље плаћених запослених (према месечним примањима). Уз генерални закључак да се стопа запослености и висина зарада повећавају са нивоом образовања и вештина, посебно се истиче чињеница да се на тржишту ра-

да диплома и даље сматра примарним индикатором компетенција радника.

Земље OECD већ низ година региструју све већи број младих који желе да стекну универзитетско образовање. Према подацима Програма за процену компетенција одраслих (PIAAC) из 2012. године, из породица у којима ниједан од родитеља није завршио високу школу већ потиче просечно око 22 одсто, а у Северној Кореји чак 47 одсто младих (старости до 34 године) са стеченим високим образовањем. Поређење те „прве генерације одраслих са терцијарним образовањем“, и групе високообразованих чији родитељи такође имају универзитетске дипломе, показало је да обе групе имају сличну стопу запошљавања, као и да имају слична професионална интересовања, односно да прва породична генерација високообразованих нимало не заостаје за онима који потичу из образовно напреднијег миљеа. Подаци такође показују да бенефити образовања нису само финансијске природе. Одрасли са факултетским образовањем, рецимо, чешће пријављују да су доброг здравственог стања, да радије учествују у волонтерским активностима, да верују другима, и да верују да њихово мишљење може да утиче на владине политике. Другим речима, образованији људи лакше се укључују у живот, у свет око себе.

Ипак, упркос смањењу, у неким случајевима чак и потпуном преокрету у смислу родних разлика у висини школске спреме, жене су и даље недовољно заступљене у неким образовним пољима као што су наука, технологија, инжењерство и математика. Штавише, статистика каже да младе образоване жене имају мање шансе за запошљавање у поређењу са младим мушкарцима, иако је јаз између полова при запошљавању знатно мањи међу високообразованим младима него међу људима са нижим нивоима образовања.

Кад је о инвестиционим резозима реч, у Извештају се констатује да је образовни сектор са закашњењем реаговао на економску кризу 2008. године, односно да су улагања у образовање

Education at a Glance 2015
OECD INDICATORS

НОВА ISCED КЛАСИФИКАЦИЈА

Ново издање извештаја OECD о сектору образовања за 2015. годину прва је велика база података која користи нову ISCED класификацију. Међународна стандардна класификација образовања (International Standard Classification of Education – ISCED) представља референтни оквир који је развио Унеско, за међународну класификацију и поређење образовних програма и њихових нивоа, како би ти системи били транспарентни и разумљиви широм света.

Прва ISCED развијена је средином седамдесетих година прошлог века, а ревидирана је у периоду од 2009. до 2011, на основу промена које су се почетком 21. века догодиле у сфери образовања, узимајући у обзир Болоњски процес у Европи, ширење предшколских образовних програма и све веће интересовање за међународна поређења резултата учења. Нова ISCED усвојена је новембра 2011, и према усвојеним изменама, нивое образовања дефинише на следећи начин: предшколско образовање (ISCED ниво 0), основно образовање (ISCED ниво 1), ниже средњошколско образовање (ISCED ниво 2), више средњошколско образовање (ISCED ниво 3), пост-средњешколско не-терцијарно образовање (ISCED ниво 4). ISCED нивои терцијарног образовања (ISCED нивои 5-8) јесу: краткоциклично терцијарно образовање (ISCED ниво 5), бечелор или еквивалентно образовање (ISCED ниво 6), мастер или еквивалентно образовање (ISCED ниво 7), и докторат или еквивалентно образовање (ISCED ниво 8).

опала у више од трећине OECD земаља у периоду од 2010. до 2012. године, баш кад је БДП у њима поново почео лагано да расте. Притом, та смањења су директно утицала на плате учитеља и наставника у основним и средњим школама. У годинама одмах након кризе, чак и кад су многе земље започеле да се опорављају, учитељске плате су и до 2013. остале смањене или замрзнуте у половини OECD чланица. У поређењу са запосленима са сличним или истим нивоом образовања, учитељи и наставници имају тек 78 одсто њихових плата. Подаци такође показују да је нас-

тавни кадар широм OECD све старији – у 2013. години, већ 36 одсто школских наставника било је старије од 50 година, при чему се удео те старосне групе још од 2005. године повећава по годишњој стопи од три одсто. У вези са радом учитеља/наставника занимљив је и податак да у одељењима са већим бројем ђака они више времена посвећују одржавању реда, него предавањима – са сваки новим учеником који се додаје разреду просечне величине, за 0,5 одсто се смањује време посвећено наставним активностима.

Г. Томљеновић

ПОДАЦИ ИЗ СРБИЈЕ

Иако се и овогодишњи OECD извештај о стању образовања превасходно бави земљама чланицама OECD и још неколицином развијених које не припадају том клубу, у публикацији се на неколико статистичких табела појављује и Србија. Наша земља је, према подацима са PISA 2012, уврштена у статистику о разликама у успешности дечака и девојчица на том тесту, статистику о разликама у њиховом учешћу у струковном образовању, и о употреби Интернета међу петнаестогодишњацима. У овом последњем, Србија је, уз Руску Федерацију, далеко испод просека OECD, односно на самом дну табеле која приказује у ком узрасту су анкетирани средњошколци имали први сусрет са Интернетом.

Према показатељима забележеним 2012, око четири одсто анкетираних средњошколаца у Србији се са Интернетом упознало пре шесте године живота, око 13 одсто њих у узрасту од седме до девете године, око 39 одсто у узрасту од 10. до 12. године, око 42 одсто након 13. године живота, док два одсто ђака у Србији уопште није имало прилике да приступи светској мрежи. У Холандији, која је на врху ове лествице, око 35 одсто малишана је онлајн и пре шесте године живота, око 50 одсто у првим разредима основне школе, и око 15 одсто старијих од 13 година. Треба, међутим, напоменути да је ово само релативан, ако је уопште показатељ неког условно речено ИТ „напредка“, зато што је лествица формирана према подацима који се односе на онај најранији узраст у коме су анкетирани средњошколци приступили Интернету. Међу 10 земаља на дну поменуте листе су, наиме, и Немачка (са око седам одсто средњошколаца који су пре поласка у основну школу користили Интернет), Ирска (око шест и по) и Јапан (око шест одсто).